

EMEKÇİ HAREKET PARTİSİ
DEPREM
POLİTİKALARI RAPORU

MART
2023

**EMEKÇİ
HAREKET
PARTİSİ
EHP**

6 Şubat'ta yaşanan deprem, on binlerce insanın ölümüne, yüz binlercesinin temel barınma ve altyapı ihtiyaçlarından yoksun kalmasına sebep oldu. Kentler, kasabalar ve köyler, yani milyonlarca insanın yaşam alanları geri dönüşü olmayacak şekilde zarar gördü. Ülkenin çok geniş bir alanında toplumsal, kültürel ve ekonomik büyük birikimler yok oldu.

Bir daha böyle bir felaketin ağır yıkım sonuçlarıyla karşı karşıya kalmamak için, insan elinin değebildiği her alanda akıl ve bilimin ışığında hazırlıklar yapılması gerektiği kesin. Depremler doğa olayları olarak kaçınılmaz olabilirler, ancak sonuçları kaçınılmaz 'kader' değildir. 6 Şubat depremleri, deprem felaketine karşı bir hazırlığın 99 depreminden sonra bile yapılmadığını, hatta imar afları gibi uygulamalarla tam tersi bir noktaya gidildiğini ortaya sermiştir.

Toplum deprem karşısında çaresizce beklemeye mahkum edilemez. Rant düzeninin inşa ettiği beton tabutlarda bir sonraki depremi beklemek ‘kader’ olamaz. Emekçi Hareket Partisi olarak bu bekleyişi bitirmek ve ‘kader’ denileni değiştirmek için deprem politikaları geliştirme, propaganda etme ve örgütleme görevimizin farkındayız.

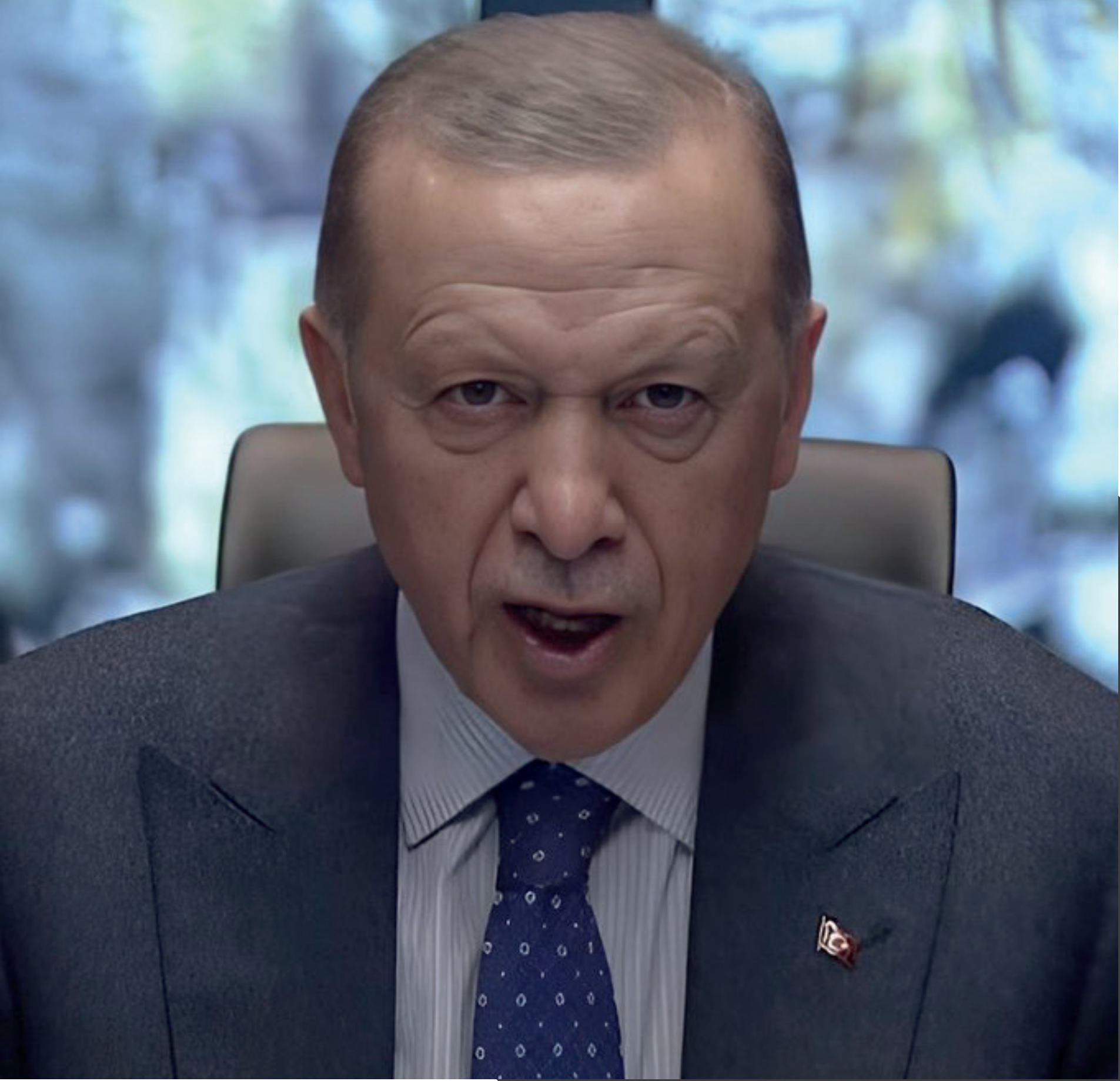
Bu görevimizin bir parçası olarak geçtiğimiz günlerde konunun farklı alanlardan uzmanlarıyla bir dizi görüşmeler gerçekleştirdik, görüşleri değerlendirdik. Deprem gündemiyle ilgili güncel gelişmeleri takip ederek, konunun gerektirdiği geniş kapsamlı bir bakış açısı oluşturmak için çaba sarf ettik.

Bu sürecin sonunda ortaya çıkan politikalar raporunu tüm kamuoyu ile paylaşıyoruz.

I

Rant Düzeninin Uygulayıcısı Siyasi İktidar Gönderilmelidir

Mevcut siyasi iktidar; rantı ülke ekonomisinin ana motoru olarak kurgulayarak, yandaş inşaat şirketlerine sınırsız hareket alanı sağlayarak, kamu otoritesinin bu kuralsız işleyişe müdahalesini sakatlayıp tüm denetleme ve planlama süreçlerinin altını oyarak depremi büyük bir felakete dönüştürdü. Çok övülen inşaat ekonomisinin inşa ettiği konutlar insanlara mezar oldu. Yalnızca müteahhitlere aktarılacak kaynaklar düşünülerek yapılmış hastaneler, yollar, havalimanları kullanılmaz hale geldi.

Deprem sonrasında yapılan açıklamalar, bu anlayışın aynen sürdüğünü gösteriyor. Adrese teslim ihalelerle, öncekilerle aynı şekilde hiçbir planlama olmadan yapılacak konutlar bir sonraki depremin felaketi olacaktır.

Sonraki depremlerin de felaketlere dönüşmemesi için en başta rant düzeninin uygulayıcısı siyasi iktidar gönderilmelidir, yaşanan felaketin tüm sorumlularıyla hesaplaşılmalıdır. Depremde yıkılan her her şehrin, her binanın, her kaybımızın sorumluları hem yargılanacaklar, hem de siyasal olarak hesap sorup onları göndereceğiz. Deprem felaketinin asıl sebebi olan rant düzeniyle hakiki bir mücadelenin ilk adımı budur.

2

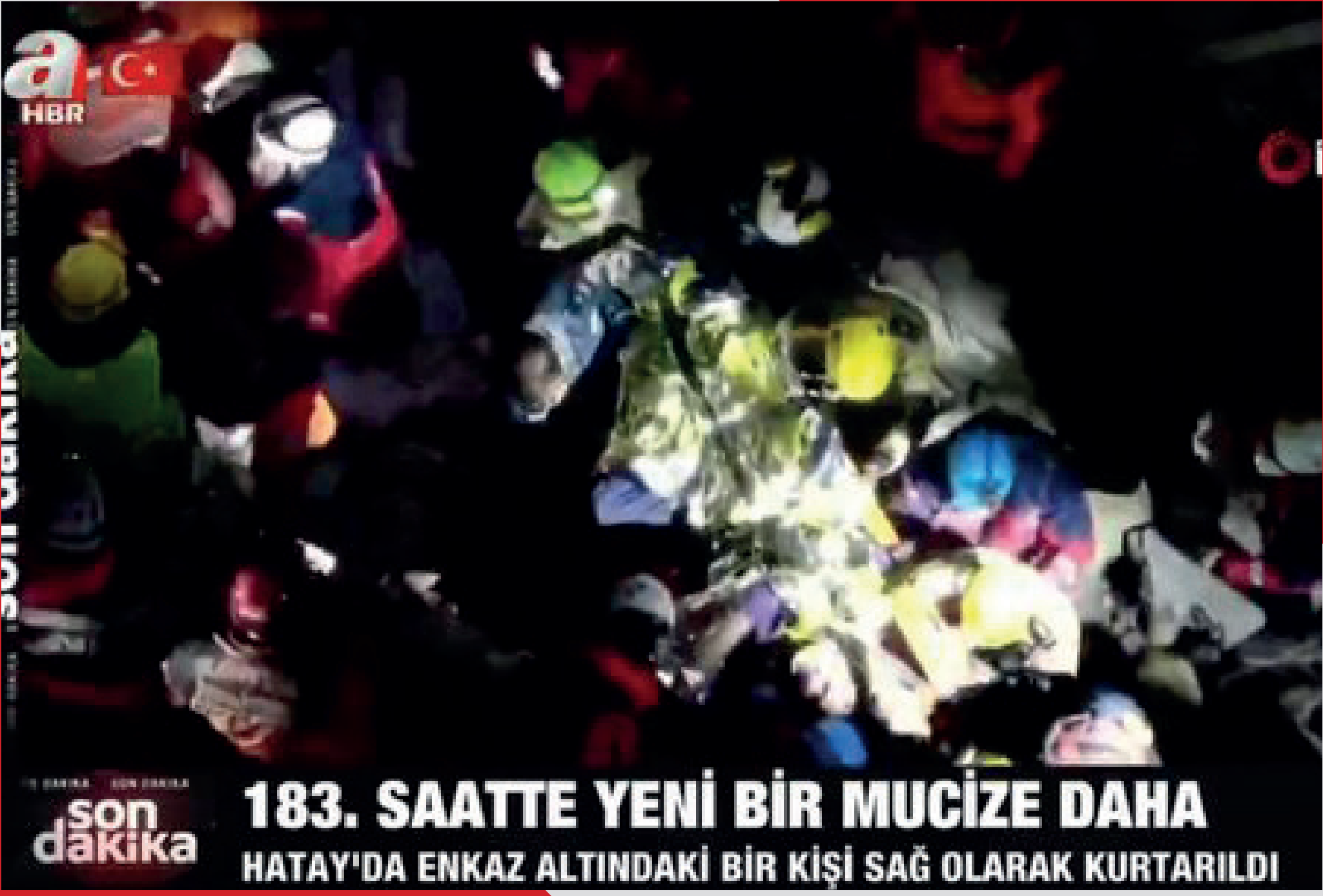
Depreme Hazırlığın Odağı Deprem Sonrası Değil, Deprem Öncesi Yapılacaklar Olmalıdır

Bir doğa olayı olarak depremin günümüzdeki imkanlarla durdurulması mümkün değildir. Ancak dünyadaki örneklerin ve hatta Türkiye’de Erzin gibi ilçelerin de gösterdiği üzere depremin bir felakete dönüşmemesi mümkündür. Ancak deprem öncesi yapılması gerekenler yapılmazsa deprem sonrası gösterilecek hiçbir çaba, ne kadar olağanüstü olursa olsun felaketin sonuçlarını engelleyemez. Elbette deprem felaketi sonrası tüm kamu kaynakları enkaz altındakilerin kurtarılması, hayatta kalanların yaşamlarına devam edebilmeleri ve tüm yaraların sarılması için seferber edilmelidir. Elbette geniş çaplı arama kurtarma faaliyetleri ve tüm ülkenin katıldığı dayanışma seferberlikleri uygulanmalıdır. Ancak bunların hiçbiri deprem felaketinin sonuçlarını tersine çeviremez.

Deprem politikalarının ana odağı ilk başta böyle felaketlerin asla yaşanmaması; koca şehirlerin yıkılmaması, yüzbinlerin enkaz altında kalmaması olmalıdır.

Başta yandaş medya olmak üzere ana akım medyanın parlattığı ‘mucizeler’ kimseyi yanıltmasın. Kat kat beton bloklarının enkazı altında kalanların hayatta kalma olasılıkları maalesef çok düşüktür. Deneyimler ve bilim insanlarının görüşleri göstermektedir ki; şiddetli bir depremde enkaz oluştuktan ilk yarım saat sonrasında enkazdan çıkan oranı yalnızca %1-4 düzeyindedir. Deprem felaketine karşı uygulanacak her politika bu acı gerçeğe göre kurgulanmalıdır.

3

Rant Düzeni Yıkılmalıdır, Kamu Herkesin Yaşam ve Barınma Hakkını Korumalıdır

İnsanlara mezar olan binlerce konutun sorumluluğu; rant peşinde koşarken tüm mimari ve mühendislik disiplinini çöpe atan, denetlenme süreçlerini baltalayan rant ve beton düzeninde; aynı zamanda bu ekonomik işleyişi yasalarla, yönetmeliklerle sürdürenlerde aranmalıdır. Şehirlerin, yaşam alanlarının kurulması, insanların barınma ihtiyacının karşılanması bu rant düzenine bırakıldığı sürece deprem felaketinden bir kurtuluş mümkün değildir.

Kamu, tüm imkanlarıyla hem ihtiyaçları karşılama, hem de planlama ve denetleme görevlerini üstlenmelidir. Rant düzenini geriletecek bir siyasetin izlenmesi ve kimseyi deprem karşısında yalnız bırakmayacak adımların kararlılıkla atılması şarttır. Yasalarda, yönetmeliklerde ve uygulanacak tüm politikalarda böyle bir anlayış yerleşmeden on yıllardır hüküm süren rantçı zihniyetin geriletilmesi mümkün değildir.

Emekçi halkın deprem korkusu yaşamadan barınma hakkı, imar rantındaki dalgalanmalara, sermaye sahiplerinin şehirlerdeki yatırım tercihlerine bırakılamaz. İşçi ve emekçiler kendi kurdukları şehirlerin imkanlarından mahrum, şehirlerin en uzak köşelerinde yaşamak zorunda değildir. Hiç kimse nasıl inşa edildiği belli olmayan, deprem olmadan bile yıkılma tehlikesi altındaki konutlarda yaşamak zorunda değildir. Bu durumu engellemek için konut piyasası, kamunun tüm gücüyle denetlenmeli ve düzenlenmelidir.

Bu anlayışla yapılması gereken ilk şey, tüm konutların trafiğe çıkan her araçta olduğu gibi resmi kayıtlarının oluşturulmasıdır. Bu kayıtlar, zemin tipinden yapı projesine, sonradan oluşan hasarlara kadar tüm bilgileri içermeli ve bu bilgiler periyodik olarak denetlenip teyit edilmelidir. Kamu otoritesi tarafından ikinci el araçların satışında bile gösterilen titizlik, konu yaşamlarımızı geçirdiğimiz konutlarımız olduğunda hayli hayli uygulanabilir. Böylece inşaat sektöründeki denetimsizlik bir nebze geriletilebilir.

4

Şehirler Yaratılacak Ranta Göre Değil, Emekçi Halkın İhtiyacına Göre Planlanmalıdır

Günümüzde şehirlerin gelişip büyümesi yalnızca sermayenin çıkarlarına göre yapılmaktadır. İstanbul gibi on yıllardır yüksek nüfusun getirdiği sorunlarla boğuşan bir şehir bu durumun en yakıcı örneğidir. Yoğun ve kalabalık nüfus, deprem politikalarının uygulanmasını da zorlaştırmaktadır. Buna rağmen siyasi iktidar hala daha Kanal İstanbul'un peşinde koşmakta, şehrin el değmemiş kuzey bölgelerini yapılaşmaya açmaya çalışmakta, zaten içinden çıkılmaz sorunları daha da büyütmeğe geri durmamaktadır. Güncel işleyiş şu şekildedir: Siyasi iktidar rantı açmak istediği bölgeyi işaret eder, rantı kimlerin yiyeceğine karar verir. Rant düzeninin ekmeğini yiyen müteahhitler de gösterilen bölgede vahşi bir yapılaşmayı uygular. Çıkması kesin olan tüm sorunlar da hasıraltı edilir.

Depreme dayanıklı ve hazır bir şehir ancak ulaşım, altyapı ve yapılaşma alanlarında merkezi bir planlama ile inşa edilebilir. Sanayi merkezlerinin

nerede kurulacağından konut bölgelerinin nasıl planlanacağına kadar hiçbir soruya rant ve kar odaklı bakış açısıyla doğru bir cevap verilemez.

Depreme dayanıklı şehirler, konut piyasasına çıkacak daire sayısı ve metrekaresine göre kurulamaz. Ancak park ve bahçeleriyle, okulları ve kütüphaneleriyle, spor alanlarıyla, toplu ulaşım imkanlarıyla, altyapısıyla birlikte, bütünsel bir planlama ile kurulabilir.

Piyananın ihtiyaçları değil, emekçi halkın ihtiyaçları en öndedir. Kamunun görevi de bu ihtiyaçları karşılamaktır.

Böyle bir yaklaşımla yapılacak her şehir planı, aynı zamanda depreme hazırlığı da kolayca içerecektir. Depreme dayanıklı binalardan afet sonrası tıkanmayacak yollara, toplanma ve geçici barınma alanlarından sağlam altyapıya kadar birçok kalem bu şekilde hayata geçirilmelidir.

5

Gelecek Depremlere Hazırlık için Kamu Seferber Olmalıdır

Önümüzdeki en önemli mesele, İstanbul başta olmak üzere ülke çapında hiçbir depreme hazırlık yapılmadan kurulup büyümüş şehirleri depreme nasıl hazırlayacağımızdır. On yıllardır rant amacıyla büyütülen şehirleri depreme hazırlamak, ülke tarihinin en büyük görevlerinden biridir. **Bu görevin altından ancak tüm kamu kaynaklarının, kurumlarının ve kamu otoritesinin harekete geçirilmesiyle kalkılabilir.**

Öncelikle üniversitelerin, alanında birikim sahibi uzmanların ve meslek örgütlerinin de desteğiyle mevcut konutlar taranmalı ve konut stoklarıyla ilgili tüm mevcut veriler güncellenmelidir. Gerekli zemin incelemeleri ivedi şekilde tamamlanmalıdır. Bu verilere göre yapılacak büyük çaplı bir dönüşüm planı, hiçbir adımda boşluk bırakmadan hazırlanmalıdır. Bu planın tüm adımları, vurguladığımız şekilde serbest piyasanın hareket alanını azaltan, kamunun müdahale alanını arttıran bir bakış açısıyla oluşturulmalıdır.

En önemli adımlardan biri, depreme dayanıklı sosyal konutların kamu kaynakları ile hızla inşa edilmesi ve kullanıma sunulmasıdır.

Ekonomik kriz düşünüldüğünde işçi ve emekçilerin yalnızca güvenli bir çatı altında yaşamak için tüm birikimlerini kaybetmesi, yıllarca ödenecek kredilerin altına girmesi mümkün değildir. Güçlendirme veya yeniden yapım uygulamaları hiçbir ek yük getirmeden kamu tarafından sağlanmalıdır. Bu uygulamaların maliyeti yıllarca beton ekonomisinden rant elde etmiş, deprem felaketinde dolaylı dolaysız parmağı olan müteahhit ve inşaat şirketlerinden karşılanmalıdır.

Konut ve yaşam alanlarının dönüşümü süresince geçici barınma sorununu çözebilmek için şehir merkezlerinde türlü çeşitli usulsüzlüklerle müteahhitlere peşkeş çekilmiş alanlar kamulaştırılmalı ve gerekli işlevler kazandırılmalıdır.

Başta hastaneler, yollar, liman ve havaalanları ve temel altyapı olmak üzere şehirlerin ayakta durmasını sağlayan tüm önemli noktaların depreme dayanıklılıkları en baştan test edilmeli, gereken güçlendirme ve dönüştürmeler sağlanmalıdır.

Yeni inşaatların kamu tarafından denetimi için gerekli yasa ve yönetmelikler hızlı şekilde çıkarılmalı, zaman kaybetmeden uygulamaya konulmalıdır.

Sonuç:

Tüm bu politikaların merkezinde mevcut rant düzeni ve bu düzenin uygulayıcılarıyla amansız bir mücadele vardır. Depreme dayanıklı şehirler, imar rantından gözü dönmüş müteahhitlerin, ihalelerden kendine düşecekleri hesaplayan bürokratların ve hepsinin üstünde koca bir ekonomiyi bu rant düzenine bağlayan siyasi iktidarın çıkarlarına uymaz.

Bu politikaların uygulanması demek, bu düzenin bozulması demektir. Bu politikaların uygulanması demek aynı zamanda bir doğa olayı olarak depremin on binlerin ölümüne yol açmaması, şehirlerin yerle bir olmaması ve hiç kimsenin beton tabutlarda bir sonraki depremi beklemek zorunda kalmaması demektir. Bu seçenekler arasında tercih nettir.

Bu şehirleri yaratan işçi ve emekçiler, bu rant düzeninin “kader” dediği işleyişi değiştirecek güce sahiptir. Bu rant düzeni beton tabutlardan başka bir şey vaat etmez ancak rant düzeni yıkılabilir. Toplumun tümü için yıkılmayan kentler inşa edilebilir.

Deprem felaketini bir kez daha yaşamamak için,

**AKP'yi Göndereceğiz,
Bütün Kayıplarımızın Hesabını Soracağız,
Rant Düzenini Yıkacağız,
Yıkılmayan Kentleri İnşa Edeceğiz**

**EMEKÇİ
HAREKET
PARTİSİ**

